

ที่ ฌข ๐๐๑๙/ก ๙๙๙

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่
ถนนเรืองวุฒิ ฌข ๒๕๐๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหานี้ลีนครวีเรือนของประชาชนโดยทุนชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ด่วนที่สุด ที่ ฌข ๐๐๑๙/ว ๖๖๗๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหานี้ลีนข จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบรายงานข จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดเชียงใหม่ อนุมัติจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ โครงการแก้ไขปัญหานี้ลีนครวีเรือนของประชาชนโดยทุนชุมชน วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้าน/ชุมชนบูรณาการกลไกกองทุนชุมชนในการบริหารจัดการหนี้สินของประชาชน และเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ครัวเรือนผู้มีหนี้สินเป้าหมายให้มีรายได้จนสามารถแก้ไขปัญหานี้ลีนครวีเรือนโดยทุนชุมชน พร้อมทั้งได้จัดส่งแนวทางการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ให้ทุกอำเภอใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การดำเนินการฯ ดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ จึงขอให้อำเภอได้โปรดมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑. กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เป็นกิจกรรมที่เป็นตัวชี้วัดการดำเนินงานและตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการของผู้บริหาร จึงขอให้รายงานผลการดำเนินงานให้จังหวัดข ทราบ ตามรอบการรายงาน ดังนี้

รายงานรอบที่ ๑ รายงานผลตามแบบรายงานผลการบริหารจัดการหนี้ “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ (ไฟล์ Excel) ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป (พร้อมภาพประกอบ) ส่วนที่ ๒ แผนการบริหารจัดการหนี้และการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย ส่วนที่ ๓ รายงานผลการบริหารจัดการหนี้ (การปรับโครงสร้างหนี้ และการส่งเสริมการประกอบอาชีพของตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย) ภายในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

รายงานรอบที่ ๒ รายงานความก้าวหน้าผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ (ลดหนี้/ปลดหนี้) จำนวนรายได้ที่เพิ่มขึ้น ส่งให้จังหวัดข ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือนเมษายน - กรกฎาคม ๒๕๖๘

๒. กิจกรรมจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนพัฒนาสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ กำหนดให้รายงานสรุปผลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนพัฒนาสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ และเอกสารถอดบทเรียน เทคนิค/วิธีการในการบริหารจัดการหนี้ Model การบริหารจัดการหนี้ให้จังหวัดข ทราบ ภายในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

๓. เน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ/จังหวัดฯ ศึกษารายละเอียดตัวชี้วัดตามข้อ ๑ และรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ตำแหน่งพัฒนาการจังหวัดข รอบการประเมินที่ ๑ รายงานผลภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และรอบการประเมินที่ ๒ รายงานผลภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘

/โดยให้...

โดยให้รายงานให้จังหวัดทราบตามระยะเวลาที่กำหนด ทาง Email: cdcrew@gmail.com หรือทางไลน์
กลุ่มติดตามงาน พช. แด่ครัว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยพร้อมหนังสือนี้ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลด
เอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วยตาม QR Code ที่ปรากฏท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชโล พงษ์ชูบ)

พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒)

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
โทร./โทรสาร ๐ ๓๘๕๑ ๑๒๓๔

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Change for Good
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ส่วนที่ ๑

โครงการแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือน ของประชาชนโดยทฤษฎีชุมชน

ความเป็นมา

๑. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเป็นธรรม และสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อประกอบอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคงอย่างทั่วถึง โดยมีการแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือนและการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น (Local Economy) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ที่มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ที่มุ่งเน้นให้มีการแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือน ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เรื้อรัง และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับผลกระทบทำให้ครัวเรือนขาดสภาพคล่อง มีรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย ประกอบกับการแก้ไขปัญหานี้สินอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องดูแลในด้านสุขภาพทางการเงิน ควบคู่การสร้างความเข้มแข็งของครัวเรือน มีการจัดการหนี้สินที่มีอยู่อย่างกระจุกกระจาย ให้สามารถจัดการหนี้สินและลดภาระหนี้ได้อย่างเหมาะสม กับครอบครัว เพื่อให้การแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือนเกิดประสิทธิผลได้จริงและยั่งยืน

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการของกลุ่ม/องค์กรในชุมชนให้เป็นระบบ ในชื่อ “สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน” ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญคือคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม/องค์กร ในชุมชน ทำหน้าที่บริหารจัดการเงินทุนที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ให้สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินและบริหารจัดการเงินทุนชุมชนได้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีเป้าหมายหลักบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนให้สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ในที่สุด

กรมการพัฒนาชุมชนได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑,๖๔๕ แห่ง (จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๖๒ จำนวน ๙๒๔ แห่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ จำนวน ๓๒๑ แห่ง และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐๐ แห่ง) เพื่อบูรณาการกองทุนชุมชน ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ซึ่งนำไปสู่การแก้ปัญหาค่าความยากจนและการสร้างเศรษฐกิจชุมชนในระดับฐานรากให้มั่นคงอย่างยั่งยืน สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน จึงได้จัดทำโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือนของประชาชน โดยทุนชุมชน เพื่อส่งเสริมการดำเนินการบริหารจัดการหนี้สินครัวเรือน ให้กับประชาชน การบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนอย่างเป็นระบบ มีเอกภาพ ด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ ให้กับครัวเรือนที่มีหนี้สิน อบรมให้ความรู้ทางการเงิน สนับสนุนการประกอบอาชีพเสริม หรืออาชีพทางเลือกมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ครัวเรือนมีสภาพคล่องทางการเงินมากขึ้น และสามารถลดปัญหานี้สินภาคครัวเรือนได้ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต สร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน นำไปสู่การลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้าน/ชุมชนบูรณาการกลไกกองทุนชุมชนในการบริหารจัดการหนี้สินของประชาชน

๒.๒ เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ครัวเรือนผู้มีหนี้สินเป้าหมาย ให้มีรายได้จนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนโดยทุนชุมชน

กิจกรรม

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้

“สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” (ดำเนินการระดับอำเภอ)

กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

วัตถุประสงค์ : ๑. เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ครัวเรือนผู้มีหนี้สินเป้าหมาย

๒. เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ครัวเรือนเป้าหมายให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนได้

วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขของกิจกรรม :

๑. จังหวัดแจ้งประสานอำเภอ ที่เป็นเป้าหมายของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐๐ แห่ง เพื่อให้กำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และรายงานให้จังหวัดทราบ

๒. จังหวัด รวบรวมและรายงานแผนการดำเนินกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ที่เป็นเป้าหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ

๓. อำเภอ และคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเตรียมความพร้อมตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ อำเภอประสานและสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมาย

๓.๒ อำเภอและคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนร่วมกันคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่มีหนี้สินในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน ๓๐ ครัวเรือน (ตัวแทนครัวเรือน) ลงทะเบียนรายครัวเรือน เพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ภายใต้งบประมาณที่กรมฯ จัดสรรให้โดยการบริหารจัดการของอำเภอ (ครัวเรือนเป้าหมายต้องไม่เป็นครัวเรือนเป้าหมายเดิมที่ได้รับงบกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗)

**กรณีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มีความพร้อมและมีครัวเรือนที่มีหนี้สินประสงค์จะเข้าร่วมกระบวนการบริหารจัดการหนี้มากกว่า ๓๐ ครัวเรือน สามารถดำเนินการได้ โดยให้ทำทะเบียนเพิ่มเติมแยกออกจากกลุ่มเป้าหมาย ๓๐ ครัวเรือน (ไม่มีงบประมาณเพิ่มเติม) และรายงานผลการบริหารจัดการหนี้ตามแบบรายงานที่กรมฯ กำหนด ทั้งนี้ ให้ใช้กระบวนการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนตามแนวของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๔. อำเภอ ดำเนินการจัดกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” จำนวน ๒ วัน ดังนี้

วันที่ ๑ ของการประชุม เนื้อหาพอสังเขปดังนี้

- ๑) ให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ตามหัวข้อดังนี้
  - การวิเคราะห์/วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน
  - การสร้างแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน

- การส่งเสริมการออม
- การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ เช่น เทคนิคการลดหนี้ การวางแผนหนี้สิน

๒) การวางแผนการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน ทั้งหนี้ในกองทุนชุมชน และหนี้ในระบบ (หากเกินกำลังของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ให้บูรณาการข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเพื่อใกล้เคียงกับเจ้าหน้าที่ เพื่อหาทางช่วยเหลือต่อไป)

๓) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

๓.๑) เจรจาดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ ระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหน้าที่ (กองทุนชุมชน)

๓.๒) ปรับโครงสร้างหนี้เงินกู้ หรือโอนภาระหนี้สินของลูกหนี้ให้มาอยู่กลุ่ม/กองทุนเพียงกลุ่ม/กองทุนเดียว (ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) หรือเลือกใช้วิธีการบริหารจัดการหนี้ ดังนี้ ๑. การรวมหนี้ ๒. การยึดหนี้ หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ๓. การปรับลดอัตราดอกเบี้ย ๔. การพักชำระเงินต้น ๕. การพักหนี้ (พักชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย) เป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ๖. การงดหรือลดเงินเบี้ยปรับผิดนัดชำระ ๗. การรีไฟแนนซ์ และ ๘. การบริหารจัดการหนี้ด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น เปิดบัญชีเงินออมเพื่อปลดหนี้, การรวมหนี้ ๑ ครั้ง เรือน ๑ สัญญา

๔) จัดทำแผนสนับสนุนการประกอบอาชีพ และการสาธิตอาชีพ ตามความต้องการของครัวเรือนเป้าหมาย โดยดำเนินการเป็นกลุ่มและต้องเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์และก่อให้เกิดรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น

วันที่ ๒ ของการประชุมฯ

อำเภอร่วมกับคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการสนับสนุนกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการหนี้ คือ จัดให้มีการสาธิตการประกอบอาชีพตามความต้องการของครัวเรือนเป้าหมาย

๕. จังหวัดและอำเภอ ติดตามสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) ในรูปแบบที่เหมาะสมกับภูมิสังคม

๖. อำเภอและจังหวัด รวบรวมและสรุปผลการดำเนินกิจกรรม พร้อมผลการประเมินและภาพกิจกรรม (แนบไฟล์ข้อมูลและรูปภาพ) จำนวน ๒ รอบการรายงาน ดังนี้

รายงานรอบที่ ๑ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ รายงานรายชื่อตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ รายงานข้อมูลหนี้สินของครัวเรือนเป้าหมาย รายงานวิธีการปรับโครงสร้างหนี้ การทำกิจกรรมสนับสนุนการประกอบอาชีพ พร้อมภาพถ่ายกิจกรรม ตามแบบรายงานที่กรมฯ กำหนด

รายงานรอบที่ ๒ ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๘ รายงานผลสัมฤทธิ์ของการลดหนี้ หรือปลดหนี้ และรายได้ที่เพิ่มขึ้น ตามแบบรายงานที่กรมฯ กำหนด

กลุ่มเป้าหมาย :

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๔๐๐ แห่ง
ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายแห่งละ ๓๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๒,๐๐๐ คน

งบประมาณ :

๓๐,๔๘๐,๐๐๐ บาท (แห่งละ ๗๖,๒๐๐ บาท)
๑. เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ตัวอย่าง เช่น ค่าวิทยากร ค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ค่าวัสดุ ค่าเอกสารประกอบการประชุมฯ เป็นต้น (งบประมาณ ๒๒,๒๐๐ บาท/แห่ง)
๒. ค่าวัสดุสาธิตอาชีพ (งบประมาณ ๕๔,๐๐๐ บาท/แห่ง) **โดยห้ามจัดซื้อเป็นครุภัณฑ์**

พื้นที่ดำเนินการ :

อำเภอที่เป็นพื้นที่ตั้งของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป้าหมายที่จัดตั้ง
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐๐ แห่ง

หน่วยดำเนินการ :

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

ระยะเวลาดำเนินการ :

ดำเนินการในไตรมาสที่ ๑ (ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๗) จำนวน ๒ วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ :

๑. ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายมีการสร้างวินัยทางการเงิน มีการออม และปรับพฤติกรรมทางการเงิน ที่ดีขึ้น และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
๒. ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายได้รับการพัฒนาอาชีพ มีการลดรายจ่ายและมีรายได้

เพิ่มขึ้น สามารถลด/ปลดหนี้ได้

ตัวชี้วัดกิจกรรม :

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : ๑) จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๑๒,๐๐๐ คน

๒) จำนวนตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการได้รับการแก้ไขปัญหา

หนี้สินจำนวน ๑๒,๐๐๐ คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ร้อยละ ๘๕ ของครัวเรือนเป้าหมายสามารถลดหนี้/ปลดหนี้ได้ด้วยกระบวนการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การรายงานผลการดำเนินงาน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานให้จังหวัดทราบ ตามแบบรายงานที่กรมฯ กำหนด พร้อมทั้งบันทึกผลการเบิกจ่ายและรายงานผลการดำเนินงาน (ผลผลิต) ในระบบ Budget and Project Management (BPM) แนบไฟล์ข้อมูลและรูปภาพ หลังการดำเนินงานแล้วเสร็จ ภายใน ๗ วัน โดยแบ่งการรายงานเป็น ๒ รอบรายงาน ดังนี้

รายงานรอบที่ ๑ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๑) รายงานสรุปแบบประเมินผลความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการฯ (แนบไฟล์ในระบบ BPM)

๒) รายงานผลตามแบบรายงานผลการบริหารจัดการหนี้ “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้” “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (ไฟล์ Excel) (ในส่วนนี้ให้จัดส่งไฟล์ให้จังหวัดทราบฯ ทางไลน์กลุ่มติดตาม) ดังนี้

ส่วนที่ ๑ (ชีสที่ ๑) รายงานข้อมูลทั่วไป (พร้อมภาพประกอบแต่ละกิจกรรมย่อย)

ส่วนที่ ๒ (ชีสที่ ๒) แผนการบริหารจัดการหนี้และการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย

ส่วนที่ ๓ (ชีสที่ ๓) รายงานผลการบริหารจัดการหนี้ (การปรับโครงสร้างหนี้ และการส่งเสริมการ

ประกอบอาชีพ ของตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยแบ่งการรายงาน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลทั่วไปของตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล กลุ่มเป้าหมาย ที่อยู่ ข้อมูลพื้นที่ฐานครัวเรือน (อาชีพ รายได้ปัจจุบัน จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่เป็นหนี้กับกองทุนชุมชน และข้อมูลครัวเรือน TPMAP)

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม										
ที่	1 ชื่อ - สกุล (ให้เรียงลำดับรายชื่อจากคนที่มียอดหนี้ในครัวเรือนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด)	ที่อยู่					ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน			
		1 บ้านเลขที่	2 หมู่ที่	3 ตำบล	4 อำเภอ	5 จังหวัด	6 อาชีพปัจจุบัน	7 รายได้ปัจจุบันต่อเดือน (บาท)	8 จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน (คน)	9 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นหนี้กับกองทุนชุมชน (คน) นับเฉพาะคนที่ เป็นหนี้เท่านั้น

ส่วนที่ ๒ : ข้อมูลหนี้สินของครัวเรือนเป้าหมาย ประกอบด้วย ข้อมูลหนี้สินจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หนี้จากกองทุนหมู่บ้านฯ (กทบ.) หนี้จาก กข.คจ. และหนี้จากกองทุนชุมชนอื่น ๆ และรวมจำนวนหนี้ทั้งหมดแบ่งเป็นหนี้ในระบบกองทุนชุมชนและหนี้นอกระบบ

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลหนี้สินของครัวเรือนเป้าหมาย													
เป็นหนี้สินที่เกิดจากแหล่งเงินที่กู้ยืมในหมู่บ้าน/ชุมชน (บาท) ให้นำข้อมูลหนี้สินรวมทั้งหมดของคนในครัวเรือน สามารถเพิ่มช่องได้						รวมจำนวนหนี้สินทั้งหมดของคนในครัวเรือน							
11 กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต		12 กทบ.		13 กข.คจ.		14 หนี้สินจากกลุ่ม/กองทุนอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่ม ในช่องหมายเลข 11-13 (เช่น เป็นหนี้จากกลุ่มอาชีพ หนี้ จากกองทุนสวัสดิการชุมชน ให้ นำหนี้ทั้ง 2 กองทุนมารวมและ คอบในช่องนี้)		รวมเฉพาะหนี้ในระบบ กองทุนชุมชนทั้งหมด (ช่อง 11+ช่อง 14)		รวมเฉพาะหนี้นอก ระบบทั้งหมด		รวมหนี้สินทั้งหมดในระบบ กองทุนชุมชน และหนี้นอกระบบ ทั้งหมดของครัวเรือน	
จำนวน สัญญา	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน สัญญา	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน สัญญา	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน สัญญา	จำนวนเงิน (บาท)	15 จำนวน สัญญาหนี้ ในระบบ ทั้งหมด	16 จำนวนเงิน (บาท)	17 จำนวนสัญญา หนี้นอกระบบ ทั้งหมด	18 จำนวนเงิน (บาท)	19 จำนวน สัญญา	20 จำนวนเงิน (บาท)

ส่วนที่ ๓ : ข้อมูลการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม/กลุ่มอาชีพที่ส่งเสริม, ประเภทอาชีพที่ส่งเสริม (มีความหมายอยู่ท้ายตารางแบบรายงาน), ลักษณะของกิจกรรม/อาชีพ ว่าเป็นการต่อยอดอาชีพเดิม หรือสร้างอาชีพใหม่ และจำนวนรายได้ที่เพิ่มขึ้น (ในส่วนของรายงานรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้รายงานภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เนื่องจากเว้นระยะเวลาให้ครัวเรือนได้มีการประกอบอาชีพตามที่ได้รับส่งเสริมก่อน)

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพ													
กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ											25 จำนวนรายได้ที่ เพิ่มขึ้นหลังเข้า ร่วมกิจกรรม ส่งเสริมอาชีพ (บาท) (กรอกเฉพาะ รายได้ที่เพิ่มขึ้น) รายงาน 10 กรกฎาคม 2568		
21 ระบุชื่อกิจกรรม/ กลุ่มอาชีพ		22 ประเภทอาชีพ (ระบุเลข 1 ในช่องที่ตรงประเภทอาชีพ) ความหมายท้ายตาราง					ลักษณะของ กิจกรรม/อาชีพ		23 ต่อยอด อาชีพเดิม (ใส่เลข 1)		24 สร้าง อาชีพใหม่ (ใส่เลข 1)		
		1	2	3	4	5	6	7					

ส่วนที่ ๔ : ข้อมูลการเข้าสู่การปรับโครงสร้างหนี้ (วิธีการที่ใช้ในการปรับโครงสร้างหนี้) ประกอบด้วย การรายงานวิธีที่แต่ละครัวเรือนใช้ในการปรับโครงสร้างหนี้ โดยให้กรอกตัวเลข ๑ ลงในช่องวิธีที่ใช้ปรับโครงสร้างหนี้ (คำอธิบายความหมายอยู่ที่ท้ายตารางแบบรายงาน)

ส่วนที่ 4 : ข้อมูลการเข้าสู่การปรับโครงสร้างหนี้ (วิธีการที่ใช้ในการปรับโครงสร้างหนี้)							
26							
ให้ใส่เลข 1 ตามช่อง 1- 8 ถ้าเลือกใช้วิธีการใดปรับโครงสร้างหนี้ *รายละเอียดอยู่ที่คำอธิบายความหมาย 1 - 8 อยู่ท้ายตาราง (ทั้งนี้ครัวเรือนหนึ่งสามารถใช้การบริหารหนี้ได้มากกว่า 1 วิธีได้)							
1 รวมหนี้	2 ขยาย เวลา ชำระหนี้	3 ลด ดอกเบี้ย	4 พักเงิน ต้น	5 พักทั้ง ต้นและ ดอกเบี้ย	6 งด ค่าปรับ	7 รี ไฟแนนซ์	8 อื่น ๆ

รายงานรอบที่ ๒ ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๘ รายงานผลสัมฤทธิ์ของการลดหนี้ หรือปลดหนี้ และรายได้ที่เพิ่มขึ้น ตามแบบรายงานผลการบริหารจัดการหนี้ “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (ไฟล์ Excel) ดังนี้

ส่วนที่ ๕ : ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ (ลดหนี้/ปลดหนี้) ประกอบด้วย ผลการลดหนี้/ปลดหนี้ ของหนี้ในระบบกองทุนชุมชน (กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต, กทบ., กข.คจ. และอื่น ๆ) และผลการลดหนี้/ปลดหนี้ ของหนี้นอกระบบ และช่องที่ ๓๑ หากลดหนี้/ปลดหนี้ได้ให้ใส่เลข ๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมาย ๑ คน

หมายเหตุ การรายงานในส่วนนี้ ขอให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดรายงานความก้าวหน้าให้กรมฯ ทราบ ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือนเมษายน, ๑๐ พฤษภาคม, ๑๐ มิถุนายน และ ๑๐ กรกฎาคม

ส่วนที่ 5 : ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ (ลดหนี้/ปลดหนี้)				
(รายงานแบบบวทบทยอด จำนวน 4 รอบ ดังนี้ ภายในวันที่ 20 ของเดือน เม.ย. พ.ค. มิ.ย. ก.ค.)				31 คนที่สามารถ ลดหนี้ หรือ ปลดหนี้ได้ (หากสามารถ ลดหนี้ หรือ ปลดหนี้ได้ ให้ ใส่เลข 1 ใน ช่องนี้ 1 ครัวเรือน นับเป็น 1 คน)
หนี้ในระบบ กองทุนชุมชน		หนี้นอกระบบ		
27 ลดหนี้ (บาท)	28 ปลดหนี้ (บาท)	29 ลดหนี้ (บาท)	30 ปลดหนี้ (บาท)	

ส่วนที่ ๓ : ข้อมูลการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพ ในส่วนของจำนวนรายได้ที่เพิ่มขึ้น ช่องที่ ๒๕ ให้รายงาน ภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เนื่องจากเว้นระยะเวลาให้ครัวเรือนได้มีการประกอบอาชีพตามที่ได้รับ การส่งเสริมก่อน)

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพ										
กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ										25
21 ระบุชื่อกิจกรรม/ กลุ่มอาชีพ	22 ประเภทอาชีพ (ระบุเลข 1 ในช่องที่ตรงประเภทอาชีพ) ความหมายท้ายตาราง							ลักษณะของ กิจกรรม/อาชีพ		จำนวนรายได้ที่ เพิ่มขึ้นหลังเข้า ร่วมกิจกรรม ส่งเสริมอาชีพ (บาท) (กรอกเฉพาะ รายได้ที่เพิ่มขึ้น) รายงาน 10 ก.ค. 2568
								23 ต่อยอด อาชีพเดิม (ใส่เลข 1)	24 สร้าง อาชีพใหม่ (ใส่เลข 1)	
	1	2	3	4	5	6	7			

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สรุปการรายงานผลการบริหารจัดการหนี้จากทุกอำเภอ รวบรวมเป็นงบ หน้า ตามแบบรายงาน “สรุปงบหน้าผลการบริหารจัดการหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ และการได้รับการสนับสนุน อาชีพ กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘” ส่งรายงานให้กรมฯ ทราบตามรอบการรายงานที่กำหนด คือ ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือนเมษายน พฤษภาคม มิถุนายน และกรกฎาคม

สรุปยอดหนี้ตามอาชีพจัดการหนี้ ภายในปีงบประมาณ และภายใต้การสนับสนุนอาชีพ
กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ปี	จังหวัด	ชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	ชื่อ													รวม ปีงบฯ หรือ ปีงบฯใหม่										
			กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ																							
			(จำนวนของครัวเรือน รวมหนี้ของครัวเรือน ที่สามารถชำระหนี้ได้) ได้ยอดจำนวนของหนี้แล้ว																							
ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ	ปีงบฯ			

ตัวอย่างแบบรายงานผลการบริหารจัดการหนี้

ส่วนที่ ๑ รายงานข้อมูลทั่วไป

แบบรายงานผลการบริหารจัดการหนี้
กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
 *****

ส่วนที่ ๑ รายงานข้อมูลทั่วไป

๑) ชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน _____
 ที่ตั้ง หมู่ที่ _____ บ้าน _____ ตำบล _____
 อำเภอ _____ จังหวัด _____

๒) รายงานผลการอบรมให้ความรู้ทักษะทางการเงินและการบริหารจัดการหนี้ "การประชุมเชิงปฏิบัติการ
 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"
 ๒.๑) ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย ๓๐ คน ได้รับการติดตามความรู้และทักษะทางการเงิน
 เมื่อวันที่ _____ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ สถานที่ _____
 ชื่อวิชา _____ ประกอบด้วย _____
 _____
 ระเบียบที่ได้รับ _____

๒.๒) ภาพประกอบกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ทักษะทางการเงินและการบริหารจัดการหนี้ "การประชุมเชิง
 ปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" (ใส่อย่างน้อย ๔ ภาพ)

ใส่ภาพกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

๓) รายงานผลการสนับสนุนการประกอบอาชีพ/การสานีศอาชีพ (สรุปข้อมูลจากแบบรายงาน ส่วนที่ ๓)

๓.๑) ดำเนินการเมื่อวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 ณ สถานที่ _____

๓.๒) ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย ๓๐ คน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพ ดังนี้

ชื่ออาชีพ	ประเภทอาชีพ	จำนวน	คน
_____	_____	_____	คน
_____	_____	_____	คน
_____	_____	_____	คน
_____	_____	_____	คน

๓.๓) ลักษณะอาชีพที่ส่งเสริม แบ่งเป็น การต่อยอดอาชีพเดิม จำนวน _____ คน
 และการสร้างอาชีพใหม่ จำนวน _____ คน

๓.๔) ปัญหาและอุปสรรค ในการประกอบอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม (ถ้ามี)

๔.๑) ภาพประกอบกิจกรรมการสนับสนุนการประกอบอาชีพ/กิจกรรมสานีศอาชีพ (ใส่ภาพอย่างน้อย ๖ ภาพ)

ใส่ภาพกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

๔.๒) ภาพประกอบกิจกรรมการติดตามครัวเรือนเป้าหมาย (ใส่ภาพอย่างน้อย ๔ ภาพ)

ใส่ภาพถ่ายกับครัวเรือนเป้าหมาย
กับอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพถ่ายกับครัวเรือนเป้าหมาย
กับอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพถ่ายกับครัวเรือนเป้าหมาย
กับอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพถ่ายกับครัวเรือนเป้าหมาย
กับอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ลงชื่อ _____ ผู้รับรองข้อมูล _____
 (_____) (_____)

ตำแหน่ง _____ พืฒนาการผู้รับผิดชอบ _____ ตำแหน่ง _____ พืฒนาการอำเภอ _____
 วัน เดือน ปี _____ วัน เดือน ปี _____

ส่วนที่ ๒ แผนการบริหารจัดการหนี้และการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย

ส่วนที่ ๒ แผนการบริหารจัดการหนี้และการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย

ชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้าน.....
 ที่ตั้ง หมู่ที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน ..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ที่	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย (ใคร/จำนวนคน)	วัน/เดือน/ปี ที่จะดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
๑	แผนการอบรมให้ความรู้ทางการเงิน (ประพจนเชิงปฏิบัติการ)				
	วิชาที่ถ่ายทอด ดังนี้ (เพิ่มเติมได้)	ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย			
	๑)	๓๐ คน			
	๒)				
	๓)				
	๔)				
	๕)				
๒	แผนการส่งเสริมอาชีพแก่ครัวเรือนเป้าหมาย				
	อาชีพที่ให้การส่งเสริม (ระบุอาชีพ) และลักษณะกิจกรรม (เพิ่มเติมได้)				
	๑)				
	๒)				
	๓)				
๓	แผนการติดตามการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย				
๔	แผนการติดตามผลการบริหารจัดการหนี้ (ลดหนี้/ปลดหนี้)				
๕	สรุปผล และรายงานผู้บริหารจังหวัด/กรม				

ลงชื่อ..... ผู้ร่วมจัดทำแผน
 (.....)

ตำแหน่ง..... พัฒนาการผู้รับผิดชอบ

วัน เดือน ปี.....

ลงชื่อ..... ผู้รับรองแผน
 (.....)

ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอ

วัน เดือน ปี.....

๗. **ข้อกฎหมายเลข ๑** ให้เรียงลำดับรายชื่อตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายจากครัวเรือนที่มีหนี้สินจำนวนสุดไปหาจำนวนน้อยสุด ตามลำดับ

๘. **ข้อกฎหมายเลข ๒๒** ให้กรอกหมายเลข ๑ ในช่องที่ตรงกับประเภทอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายได้รับการส่งเสริม ดังนี้

**คำอธิบายความหมายประเภทกลุ่มอาชีพ ดังนี้

หมายเลข ๑ อาชีพประเภทเกษตรกรรม เช่น การเพาะปลูกพืชผักสวนครัว พืชสวน พืชยืนต้น ทำนา ปลูกข้าว ส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง การทำดินไ้ขาย การเพาะเห็ด การเพาะชำกล้าไม้ไว้จำหน่าย เป็นต้น

หมายเลข ๒ อาชีพประเภทปศุสัตว์ เช่น เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงไส้เดือน หรือเลี้ยงสัตว์บกทุกประเภท เป็นต้น

หมายเลข ๓ อาชีพประเภทหัตถกรรม เช่น การทอผ้า การออกแบบลายผ้า การทำผ้าเช็ดเท้า การทำไม้กวาด การปักผ้าด้วยมือ การทำกระเป๋า ผ้ามัดย้อม จักสานต่าง ๆ การทอเสื่อ การทำพวงหรีด การทำดอกไม้จันทน์ การสานเปลยวน การผูกผ้า เป็นต้น

หมายเลข ๔ อาชีพประเภทคหกรรม เช่น การแปรรูปอาหาร การทำขนม การทำหมี่กรอบ หมี่คลุก การทำเครื่องแกง พริกแกง เป็นต้น

หมายเลข ๕ อาชีพประเภทประมง เช่น การทำประมงพื้นบ้าน การจับสัตว์น้ำไว้ขาย การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปลา กุ้ง ปู กบ เป็นต้น

หมายเลข ๖ อาชีพประเภทค้าขาย เช่น ขายของชำ ขายกับข้าว ขายเสื้อผ้า ร้านค้าชุมชน เป็นต้น

หมายเลข ๗ อาชีพประเภทไอที เช่น ทำป้าย ออกแบบกราฟฟิก เป็นต้น

หมายเลข ๘ อาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจาก ๑ – ๗ เช่น การทำน้ำยาอเนกประสงค์ การทำยาหม่องสมุนไพร การทำสบู่

๙. **ข้อกฎหมายเลข ๒๖** ให้กรอกตัวเลข ๑ ตามวิธีการที่ครัวเรือนเป้าหมายใช้ในการปรับโครงสร้างหนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายจะได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ โดยใช้รูปแบบตามความเหมาะสมของแต่ละครัวเรือน ทั้งนี้ให้กรอกตัวเลขตามวิธีที่ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายใช้ในการปรับโครงสร้างหนี้ ดังนี้

หมายเลข ๑ คือ การรวมหนี้ หมายถึง การรวมหนี้หลายสัญญาให้ลดลงจากเดิม หรือการรวมหนี้บางสัญญาเพื่อลดสัญญาเงินกู้ลงจากเดิม (ไม่รวมถึงการรวมหนี้ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา)

หมายเลข ๒ คือ การขยายระยะเวลาชำระหนี้ เช่น สัญญาเงินกู้เดิมกำหนดผ่อนชำระ ๑๒ เดือน ขยายระยะเวลาเป็นผ่อนชำระ ๑๘ เดือน เป็นต้น

หมายเลข ๓ คือ การปรับลดอัตราดอกเบี้ย ทั้งนี้ต้องไม่เกินที่กฎหมายกำหนด (ไม่เกินร้อยละ ๑๒ ต่อปี)

หมายเลข ๔ คือ การพักชำระเงินต้น หมายถึง การพักชำระเงินต้นแต่ให้จ่ายเฉพาะดอกเบี้ย แต่วิธีนี้จะไม่ทำให้เงินต้นลดลงในช่วงที่พักชำระ

หมายเลข ๕ คือ การพักหนี้ หมายถึง การพักชำระหนี้แบบหยุดคิดดอกเบี้ยด้วย โดยพักทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย และหยุดคิดดอกเบี้ยในระหว่างที่พักหนี้ด้วย

หมายเลข ๖ คือ การยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับ หรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้

หมายเลข ๗ คือ การรีไฟแนนซ์ (Refinance) หมายถึง การปิดสินเชื่อจากเจ้าหนี้เดิมแล้วย้าย/โอนหนี้ไปทำสัญญากับเจ้าหนี้ใหม่ที่ให้เงื่อนไขที่ดีกว่า เช่น มีอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลง หรือมีการปรับยอดชำระต่อเดือนลดลง เป็นต้น โดยนำหนี้ใหม่ไปชำระหนี้เดิมที่ค้างค้างอยู่ก่อน ในกรณีนี้อาจทำให้ระยะเวลาการผ่อนชำระนานขึ้น แต่ก็ช่วยแบ่งเบาภาระของลูกหนี้ได้

หมายเลข ๘ คือ เลือกใช้วิธีอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก ๑ - ๗ เช่น การเปิดบัญชีเงินออมพิเศษเพื่อชำระหนี้ การทำข้อตกลงว่าจะนำเงินปันผลที่จะได้รับจากการออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มาชำระหนี้ทั้งหมด หรือตามอัตราส่วนที่ตกลงกัน หรือการรวมหนี้ทุกสัญญาที่สมาชิกในครัวเรือนมี รวมเป็น ๑ สัญญา ต่อ ๑ ครัวเรือน เป็นต้น

๑๐. **ช่องหมายเลข ๒๖ - ๓๑** จำเป็นต้องกรอกข้อมูลอย่างน้อยหนึ่งช่อง เนื่องจากเป็นตัวชี้วัด โดยคำนวณจากวิธีที่ใช้ในการบริหารจัดการหนี้ และหากคร.ใดมีบัญชีเงินออมสำหรับลดหนี้/ปลดหนี้ ให้นำยอดเงินออมมาคำนวณด้วยได้ และหากคร.ใดมีการชำระหนี้ไปแล้วบางส่วน ให้นำมาคำนวณการลดหนี้ด้วยได้ และหากคร.ใดมีการลดอัตราดอกเบี้ย ให้นำดอกเบี้ยส่วนที่ลดลงมาคำนวณเป็นหนี้ที่ลดลงด้วยได้

การรายงานผลการบริหารจัดการหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ ที่จังหวัดต้องจัดส่งให้กรม ภายในวันที่ที่กำหนด

๑) รายงานให้จังหวัดทราบฯ ภายในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โดยกรอกข้อมูลช่องหมายเลข ๑ - ๒๔ หรือข้อมูลส่วนที่ ๑, ๒ และ ๓ และรายงานความก้าวหน้าการปรับโครงสร้างหนี้ การลดหนี้ หรือปลดหนี้ และรายได้เพิ่ม โดยกรอกข้อมูลช่อง ๒๕ และ ช่อง ๒๖ - ๓๑ จำนวน ๔ รอบ ดังนี้ โดยให้รวมทยอยไปเรื่อยๆ

๒) รอบที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘ เป็นการรายงานผลการลดหนี้/ปลดหนี้ได้ โดยกรอกข้อมูลช่อง ๒๗ - ๓๑ ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘

๓) รอบที่ ๒ ภายในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เป็นการรายงานผลการลดหนี้/ปลดหนี้ได้ โดยกรอกข้อมูลช่อง ๒๗ - ๓๑ ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘

๔) รอบที่ ๓ ภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ เป็นการรายงานผลการลดหนี้/ปลดหนี้ได้ โดยกรอกข้อมูลช่อง ๒๗ - ๓๑ ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘

๕) รอบที่ ๔ ภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เป็นการรายงานผลการลดหนี้/ปลดหนี้ได้ โดยกรอกข้อมูลช่อง ๒๗ - ๓๑ จำเป็นต้องรายงานให้ครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑. ความเป็นมา/เหตุผล และความจำเป็น

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือชื่อเดิม สถาบันการจัดการการเงินชุมชน เกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องกันระหว่างนโยบายรัฐ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑ กับความสามารถด้านการบริหารจัดการของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เกิดขึ้นตามนโยบายของกรมการพัฒนาชุมชน โดยแนวคิดของ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี อดีตอธิบดี ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๗ ด้วยการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นเป็นแห่งแรกที่ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และที่ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล จากนั้นก็ได้มีกลุ่มองค์กรการเงินชุมชนเกิดขึ้นหลายกลุ่มด้วยกัน จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ประเทศไทยได้มีกลุ่มการเงินชุมชน จำนวน ๑๑๗,๙๔๐ กลุ่ม และมีเงินทุนหมุนเวียนมากกว่า ๑๘๐ ล้านบาท (ณัฐฐานพงศ์ อภิโชติเดชาสกุล และ กัลยาภัทร์ อภิโชติเดชาสกุล, ๒๕๕๕, น.๑๑๐)

กลุ่ม/องค์กร ที่มีความหลากหลายดังกล่าว พบว่าโดยทั่วไปจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ (๑) กองทุนที่เกิดจากความร่วมมือของประชาชนในชุมชนเอง กับ (๒) กองทุนที่เกิดจากการสนับสนุนของภาครัฐ เอกชน และภาคีการพัฒนาอื่น ๆ นอกชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังกระทรวงการคลัง (สมชัย สัจจพงษ์, ๒๕๕๑, น.๕) ที่พบว่าเราสามารถแบ่งองค์กรการเงินสำหรับประชาชนในระดับฐานรากได้เป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่อยู่ในระบบ กลุ่มที่เป็นกึ่งในระบบ และกลุ่มที่พึ่งพิงตนเอง

กลุ่มที่อยู่ในระบบ ได้แก่ กลุ่มที่มีการกำกับดูแลจากกระทรวงการคลัง หรือธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐที่ให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ยากจน หรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

กลุ่มที่เป็นกึ่งในระบบ ได้แก่ กลุ่มที่มีการกำกับดูแลจากหน่วยงานราชการอื่นที่ไม่ใช่กระทรวงการคลัง หรือธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองภายใต้การดูแลของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ภายใต้การดูแลของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย สหกรณ์ออมทรัพย์ ภายใต้การดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โรงรับจำนำ และองค์กรทางการเงินรูปแบบต่างๆ ภายใต้การดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ เป็นต้น

กลุ่มที่พึ่งพิงตนเอง ได้แก่ กลุ่มที่มีการกำกับดูแลกันเองระหว่างสมาชิก โดยมีได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง หรือได้รับการสนับสนุนก็เป็นเพียงส่วนน้อย ความคงอยู่ของกลุ่มเกิดจากการมีผู้นำท้องถิ่นที่เป็นที่นับถือของชาวบ้าน ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการขึ้นนำกลุ่ม เช่น กลุ่มออมทรัพย์คลองเปี้ยะ ศูนย์รวมน้ำใจธนาคารหมู่บ้านอำเภอดอกคำใต้ ธนาคารหมู่บ้าน และกลุ่มสัจจะออมทรัพย์จังหวัดตราด เป็นต้น

จากความหลากหลายของกลุ่ม/ องค์กร การเงินชุมชนที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ทำให้แต่ละชุมชนต้องมีคณะกรรมการบริหารกองทุนหลายคณะ ส่งผลให้คนในชุมชนบางคนมีบทบาทหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกัน อีกทั้งสมาชิกบางคนก็กำลังดำเนินชีวิตเข้าสู่วงจรหนี้หมุนเวียน (Turnover debt cycle) โดยใช้กองทุนต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนเป็นกลไกในการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนหนี้สิน ดังที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนได้ศึกษาแล้วพบว่า “ปัญหาที่พบตั้งแต่มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ต่าง ๆ ในชุมชนที่มีอยู่อย่างกระจุกกระจายทั่วประเทศ ไม่สามารถแก้ปัญหาได้จริง ซึ่งกลุ่ม/องค์กรการเงินชุมชนที่ก่อตั้งเป็นเพียงแค่น้ำเลี้ยงช่วยเหลือสิ้นชุมชนให้อยู่รอดได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น

หลายชุมชนจึงมองว่าหากยังยึดหลักอย่างนี้ต่อไปจะทำให้เสียเวลา เพราะยังมองไม่เห็นถึงความเติบโตของกลุ่ม/องค์กรนั้น ๆ เลย” (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, ๒๕๕๓, น.๒๒)

อาจกล่าวได้ว่า ทุขข์ของชาวบ้านตอนนี้มีลักษณะ “เงินฝากหลายที่ เป็นหนี้หลายทาง” ถ้าเกิดการเชื่อมโยงทุนมาเป็นกองทุนขนาดใหญ่ ชาวบ้านก็จะเป็นหนี้ทางเดียว (สำเร็จ เสกขุณหต และอภิศักดิ์ ธีระวิสิทธิ์, ๒๕๕๓, น.๕) ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนชุมชนของกรมพัฒนาชุมชนที่มีความต้องการให้เชื่อมโยงทุนชุมชนเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการเงินของภาคประชาชน และค่อนข้างเห็นผลเป็นรูปธรรม

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน ซึ่งปัญหาหนี้ครัวเรือนเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เรื้อรัง ปัจจุบันหนี้ครัวเรือนไทยอยู่ในระดับสูง และขยายตัวมากขึ้น โดยพบว่า “คนไทยเริ่มเป็นหนี้เร็วขึ้น เป็นหนี้นานขึ้น และเป็นหนี้มากขึ้น” และสะท้อนว่าคนไทยจำนวนไม่น้อยกำลังติดอยู่ในวงจรหนี้ที่ส่วนหนึ่งมาจากการขาดวินัยและความรู้ทางการเงิน ปัญหาหนี้ครัวเรือนถึงแม้จะเป็นปัญหาระดับครัวเรือน แต่ในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ในทุกวันนี้ แนวทางแก้ไขปัญหาคความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางระบบเศรษฐกิจและสังคม จึงควรสร้างกลไกทุกระดับในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางระบบเศรษฐกิจและสังคม จึงควรสร้างกลไกทุกระดับในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางระบบเศรษฐกิจและสังคม จึงควรสร้างกลไกทุกระดับในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางระบบเศรษฐกิจและสังคม จึงควรสร้างกลไกทุกระดับในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางระบบเศรษฐกิจและสังคม

รัฐบาลจึงมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเป็นธรรม และสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อประกอบอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคงอย่างทั่วถึง นโยบายการแก้หนี้สินครัวเรือน และการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น (Local Economy) ซึ่งจากการสถานการณ์ที่เป็นจริงของกองทุน/กลุ่ม/องค์กรในหมู่บ้าน/ชุมชนพบว่า มีแหล่งทุนที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากจำนวนมาก (ทั้งที่เป็นกองทุนที่รัฐให้การสนับสนุน และกองทุนที่ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นมาเองเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) มีกรรมการหลายคณะ แต่ส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชนคนเดียวกัน และมีสมาชิกเป็นคน ๆ เดียวกัน ทำให้ประชาชน/ครัวเรือนกำลังดำเนินชีวิตสู่วงจรการเป็นหนี้หมุนเวียน “กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง” ซึ่งเป็นเพียงการประคับประคองสถานการณ์เอาตัวรอดในระดับหนึ่ง ประกอบกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบันต้องเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤติต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความขัดแย้งทางสังคม ภัยพิบัติทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวิกฤติโรคระบาด ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยอย่างรวดเร็ว กระทั่งชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ภาคการเกษตร ภาคธุรกิจและแรงงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประชาชนถูกซ้ำเติมจนอยู่ในภาวะวิกฤติจำเป็นที่รัฐบาลต้องมีการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคมที่เกิดขึ้น

กรมการพัฒนาชุมชนมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน จึงได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ในชื่อ “สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน” ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีกลไกขับเคลื่อนคือคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม/องค์กรในชุมชนทำหน้าที่บริหารจัดการเงินทุนที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกรอบของงาน ๓ มิติ ทั้งการจัดการหนี้สิน การจัดการเศรษฐกิจ และการปรับทัศนคติในการ

ใช้ชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านกระบวนการบริหารจัดการหนี้ “ปรับโครงสร้างหนี้” เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปสู่เป้าหมาย คือ “การลดหนี้/ปลดหนี้” ผลการดำเนินงาน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ กรมการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๑,๖๔๕ แห่ง ในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอให้เป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน

๒. สถานการณ์ของกองทุนชุมชนต่าง ๆ

๒.๑ ความหลากหลายของกองทุนในหมู่บ้าน ซึ่งมีทั้งกองทุนที่เกิดจากความร่วมมือของประชาชนที่ก่อตั้ง โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เอกชน และประชาชน และกองทุนที่เกิดจากการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ และเอกชน หรือภาคีการพัฒนาอื่นๆ โดยสถานการณ์ที่เป็นอยู่ก็คือบางกองทุนยังคงอยู่ บางกองทุนล้มหาย เงินทุนสูญหาย เกิดปัญหาทางคดี

๒.๒ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีหลายคณะ คนหนึ่งคนเป็นกรรมการหลายคณะ มีการบริหารจัดการแตกต่างกันไป ผลที่เกิดขึ้นคือเกิดการสับสนในวิธีการบริหารงาน มีการประชุมบ่อย จนไม่มีเวลาทำงานหรือประกอบอาชีพ

๒.๓ หนึ่งครัวเรือนเป็นสมาชิกหลายกองทุน ผลที่เกิดขึ้นคือ ครัวเรือนกู้ทุกกองทุนที่เป็นสมาชิกบางครัวเรือนใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ และเกิดหนี้สินเพิ่มขึ้นมาก

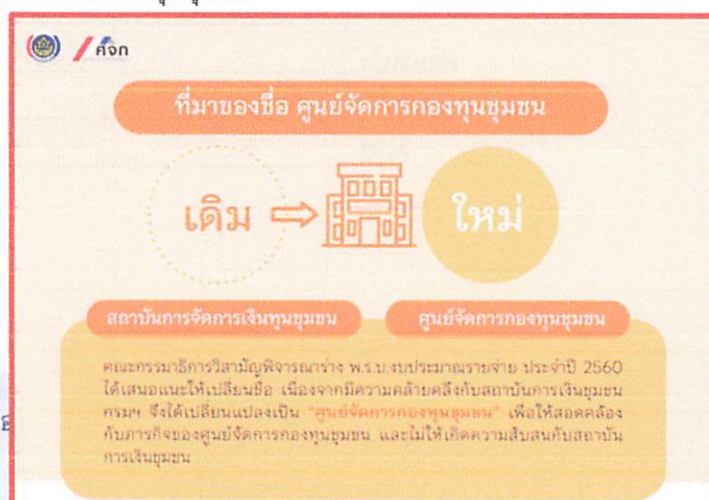
๒.๔ สถานการณ์เงินทุนของกองทุนต่างๆ บางแห่งเกิดปัญหาเงินล้น เงินขาด และมีกิจกรรมธุรกรรมการเงินที่ไม่หลากหลาย

๓. เส้นทางส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑ ยุคก่อตั้ง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ นำร่องการจัดตั้งสถาบันการจัดการการเงินชุมชน (ชื่อเดิมก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”) ในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน (ศพช.) จำนวน ๑๒ แห่ง ใน ๑๒ จังหวัด

๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๐ มีการขยายผลการจัดตั้งสถาบันการจัดการการเงินชุมชน (ชื่อเดิมก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”) โดยจัดตั้งเพิ่มเติมให้ครอบคลุมทุกจังหวัดและทุกอำเภออย่างต่อเนื่อง เป็นการจัดตั้งแบบทั้งที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ กรมการพัฒนาชุมชน และไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ (ดำเนินการจัดตั้งเองโดยพื้นที่) ดังนั้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๖๐ มีสถาบันการจัดการการเงินชุมชน (ชื่อเดิมก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”) จำนวน ๙๒๔ แห่ง ใน ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ

๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการเปลี่ยนชื่อจาก “สถาบันการจัดการการเงินชุมชน” เป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้เสนอแนะให้เปลี่ยนชื่อ เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกับ “สถาบันการเงินชุมชน” ที่สนับสนุนโดยธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้เปลี่ยนแปลงชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”

๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเพิ่มอีก จำนวน ๑๐๗ แห่ง ใน ๗๖ จังหวัด

๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเพิ่มเติมอีก จำนวน ๑๐๗ แห่ง ใน ๑๐ จังหวัดยากจนซ้ำซาก ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท ปัตตานี นราธิวาส น่าน นครพนม ตาก บุรีรัมย์ แม่ฮ่องสอน ร้อยเอ็ด และอำนาจเจริญ

๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเพิ่มอีก จำนวน ๑๐๗ แห่ง ใน ๗๖ จังหวัด

๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเพิ่มอีก จำนวน ๔๐๐ แห่ง ใน ๗๖ จังหวัด

๑ รวมปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๖๗) มีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวนทั้งสิ้น ๑,๖๔๕ แห่ง

๑ และมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่จัดตั้งขึ้นเองโดยไม่ใช้งบประมาณจากส่วนราชการตามฐานข้อมูลของกรมฯ

ความหมาย ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การรวมตัวของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งที่จัดตั้งโดยภาคประชาชนและการสนับสนุนจากภาครัฐ ให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลในพื้นที่และเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน และบริหารจัดการเงินทุนชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เงินทุนในชุมชนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

ส่งเสริมการบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน ให้เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน และบริหารจัดการชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“

เป้าหมาย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

คือ การบริหารจัดการหนี้

แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน

โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการหนี้

ให้ครัวเรือนสามารถลดหนี้

และปลดหนี้ได้ในที่สุด

”

บทบาทหน้าที่

๑. เชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ โดยการจัดทำฐานข้อมูลกลุ่ม/องค์กร/กองทุนชุมชนทั้งหมดในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำฐานข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือนที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อบูรณาการข้อมูลและนำไปใช้วางแผนแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนให้กับคนในชุมชนได้

๒. แก้ไขปัญหาหนี้สิน ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) เป็นต้น รวมไปถึงหนี้ในระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความพร้อมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยไม่นับรวม

หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการหนี้ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ผ่านกลไกการขับเคลื่อนหลัก คือ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีการวางแผนชีวิต และส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้รู้รายรับ รายจ่าย รู้ต้นทุน รู้วิธีป้องกันจุดรั่วไหล จนสามารถลดหนี้ ปลดหนี้ บริหารเงิน บริหารชีวิตอย่างมีคุณภาพ

๔. ส่งเสริมวินัยทางการเงินให้คนในชุมชน และส่งเสริมการออมเงินเพื่อลดหนี้ ปลดหนี้ และมีเงินเก็บไว้ใช้ยามฉุกเฉิน

การบริหารจัดการ วัตถุประสงค์

การบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

มีองค์ประกอบ ๔ องค์ประกอบ คือ

๑. คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มาจาก ๒ ส่วน คือ

๑.๑ ตัวแทนกลุ่ม/กองทุนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน อย่างน้อยกลุ่ม/กองทุนละ ๑ คน (ควรมีตัวแทนครบทุกกลุ่ม/กองทุน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับ ศจก.)

๑.๒ ผู้นำชุมชน หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในหมู่บ้าน/ชุมชน (จำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของกรรมการส่วนที่ ๑)

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ต้องไม่ใช่คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเดียวกันทั้งหมดทุกคน และต้องไม่มาจากคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนใดเพียงกลุ่ม/กองทุนเดียว

โครงสร้างคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

☺ คณะกรรมการบริหารฯ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เภรัญญิก เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ กรรมการฝ่ายบริหารจัดการหนี้ และกรรมการฝ่ายกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

☺ ที่ปรึกษาฯ เช่น เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น

สัดส่วนและจำนวนคณะกรรมการฯ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการบริหารจัดการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๒. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๒.๑ สมาชิกเป็นรายกลุ่ม (ไม่ใช่รายบุคคล) เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ผลิตน้ำดื่ม กลุ่มผู้ใช้น้ำ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กบ.คจ.) ฯลฯ

๒.๒ กลุ่ม/กองทุนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนยังคงดำเนินกิจกรรมของกลุ่มตามเดิม ไม่มีการยุบรวมกับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๒.๓ หากกรณีที่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใดมีสมาชิกเป็นรายบุคคล จะต้องปรับเปลี่ยนโดยพิจารณาให้สมาชิกเข้าสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือจัดตั้งกลุ่มใหม่ขึ้นมา เพื่อรองรับการเข้าสังกัดกลุ่มของสมาชิกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม/กองทุนต่าง ๆ

๓. กิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีดังนี้

๓.๑ บริหารจัดการหนี้ แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนให้สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมที่กลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการอยู่

๓.๒ บูรณาการการบริหารจัดการกองทุนชุมชน บูรณาการฐานข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือน เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลกองทุนชุมชนของหมู่บ้าน/ชุมชน

๓.๓ ส่งเสริมครัวเรือนให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน วางแผนทางการเงิน สามารถบริหารเงิน บริหารชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

๓.๔ ส่งเสริมการออมเงินเพื่อลดหนี้ ปลดหนี้ และสนับสนุนการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้เพิ่ม

๓.๕ จัดสวัสดิการชุมชน ในกรณีที่กลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการอยู่ อาจเห็นชอบให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินกิจกรรมจัดสวัสดิการชุมชนในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งนี้ต้องผ่านเวทีประชาคมและมีมติเห็นชอบจากกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๔. ระเบียบของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ควรออกระเบียบให้เอื้อต่อการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยไม่ขัดต่อระเบียบของกลุ่ม/กองทุนนั้น ๆ และไม่ขัดต่อกฎหมายด้วย ทั้งนี้ ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน

คำนิยาม

ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ตามกฎหมาย (โดยการสมรสหรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม) ที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน หรือคนโสดที่แยกบ้านกับพ่อแม่ และประกอบอาชีพหลักแยกจากพ่อแม่ หากในบ้านหลังเดียวกันมีครอบครัวเดี่ยวหลายครอบครัว ให้นับเป็นครัวเรือนที่แยกกัน เช่น บ้านหลังหนึ่งมีครอบครัวเดี่ยว ๓ ครอบครัว ให้นับเป็น ๓ ครัวเรือน **ไม่ได้ยึดบ้านเลขที่ตามความหมายของ จปฐ.**

ครัวเรือนเป้าหมาย หมายถึง ครัวเรือนที่มีหนี้สินตามทะเบียนข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่ม/องค์กรการเงินชุมชน/กองทุนชุมชน ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และได้รับการคัดเลือกให้เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” และรวมถึงครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดจากการส่งเสริมสนับสนุนของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งดำเนินการเป็นภารกิจต่อเนื่อง โดยไม่มีงบประมาณสนับสนุนจากกรมการพัฒนาชุมชน

หนี้ หมายถึง หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กย.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยไม่รวมหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น

หนี้นอกระบบ หมายถึง หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินกันเองในระหว่างประชาชน หรืออยู่นอกสถาบันการเงิน โดยไม่ได้กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลัง โดยการกู้หนี้ยืมสินไม่ได้ให้ความสำคัญกับหลักฐานการกู้ยืมเงิน และมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกิน

กว่าที่กฎหมายกำหนด (เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี หรือร้อยละ ๑.๒๕ ต่อเดือน) ทั้งยังรวมถึงหนี้ที่เกิดจากมูลหนี้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และหนี้ที่กฎหมายบัญญัติไว้เกี่ยวกับสิ่งของหรือวัตถุว่าผู้ใดมิไว้เป็นความผิด เช่น หนี้ที่เกิดจากการพนันหรือหนี้ที่เกิดจากยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น รวมถึงแหล่งการเงินที่เกิดขึ้น ตามความจำเป็นและสภาพแวดล้อมโดยไม่มีระเบียบกฎหมายที่ไม่มีการติดตามและควบคุมจากทางราชการ เนื่องจากเงื่อนไขการกู้และข้อตกลงต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความพอใจระหว่างผู้ขอกู้และผู้ให้กู้

การบริหารจัดการหนี้ หมายถึง การแก้ไขปัญหาหนี้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นกิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ตามแนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และหมายความรวมถึงการแก้ไขปัญหาหนี้ นอกกระบวนการของคนในชุมชน รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ คือ ลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน ผ่านกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” หมายถึง การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้กับประชาชน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่มีหนี้สิน และสนับสนุนการประกอบอาชีพ ผ่านกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ที่ดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการหนี้ ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย ๑) การสำรวจ/จัดทำทะเบียนลูกหนี้ครัวเรือน ๒) วิเคราะห์และจัดประเภทลูกหนี้ ๓) เจรจาหนี้/หากกองทุนรับผิดชอบ ๔) บริหารจัดการหนี้ โดยการปรับโครงสร้างหนี้ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับครัวเรือน ๕) สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมวินัยทางการเงิน การออม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน และให้ครัวเรือนวางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน และจัดทำแผนการบริหารหนี้ของครัวเรือน นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ คือ ลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

การปรับโครงสร้างหนี้ หมายถึง การบริหารจัดการหนี้ให้กับประชาชนที่เป็นหนี้จากกลุ่ม/องค์กร/ กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน และหมายความรวมถึงการแก้ไขปัญหาหนี้ของคนในชุมชน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ผ่านการบริหารจัดการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละครัวเรือนและสอดคล้องกับการบริหารจัดการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เช่น การรวมหนี้ การยึดหนี้ การปรับลดอัตราดอกเบี้ย การพักชำระเงินต้น การพักหนี้ การยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับหรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ รีไฟแนนซ์ (Refinance) เป็นต้น และวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ศูนย์จัดการกองทุน อาจตั้งเงื่อนไขสำหรับครัวเรือนเป้าหมายที่จะเข้าร่วมการบริหารจัดการหนี้ โดยให้มีการออมเงินเพื่อปลดหนี้ หรือเปิดบัญชีออมปลดหนี้ กับกองทุนชุมชนในหมู่บ้าน เพื่อนำมาลด/ปลดหนี้ ในรอบ ๖ เดือน หรือ ๑๒ เดือน ตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน เสมือนเป็นหลักประกันในการชำระหนี้

การรวมหนี้ คือ การปรับโครงสร้างหนี้ให้ครัวเรือนที่มีหนี้หลายสัญญา ให้คงเหลือเพียง ๑ สัญญา (ลดสัญญาเงินกู้จากเดิม) ทั้งนี้ กรณีที่ไม่สามารถรวมหนี้ทุกสัญญาเป็น ๑ สัญญาได้ เนื่องจากข้อจำกัดของระเบียบข้อบังคับของบางกองทุน หรือจำนวนยอดหนี้สูงเกินกว่าที่กองทุนจะรับไหว อาจใช้วิธีการค่อย ๆ ปรับลดหนี้ที่ละสัญญา หรือระยะแรกรวมบางสัญญาที่สามารถรวมกันได้ จนยอดหนี้ปรับลดลงเรื่อย ๆ และสามารถนำสัญญาที่คงเหลือมารวมกันจนเป็น ๑ สัญญา จนยอดหนี้ลดลงและปลดหนี้ได้ในที่สุด

การยึดหนี้ หรือการยึดหรือขยายระยะเวลาชำระหนี้ ตามข้อตกลงของกองทุนชุมชน เพื่อช่วยให้ภาระการผ่อนชำระหนี้สอดคล้องกับรายได้ที่ลดลง เช่น มีหนี้หนึ่งก้อนที่ใช้เวลาผ่อน ๑๐ ปี ผ่อนมาแล้ว ๗ ปี เหลืออีก ๓ ปี แต่เริ่มผ่อนไม่ไหว จึงขอยืดระยะเวลาการผ่อนให้ยาวออกไป เพื่อให้ยอดผ่อนชำระต่อเดือนลดลง (ระยะเวลาการผ่อนที่ขยายออกไป ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน/กองทุนชุมชน อาจพิจารณาปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ของครัวเรือนเป้าหมายประกอบด้วย เช่น ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความตั้งใจในการประกอบอาชีพเพื่อชำระหนี้ บัญชีเงินออมเพื่อปลดหนี้ เป็นต้น

การปรับลดอัตราดอกเบี้ย คือ การปรับลดอัตราดอกเบี้ยแพงเป็นหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยถูกลง ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินตามที่กฎหมายกำหนด

การพักชำระเงินต้น คือ การพักชำระเงินต้น โดยลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายเงินต้น แต่ลูกหนี้ต้องจ่ายเฉพาะดอกเบี้ยตามงวดชำระตามสัญญาเงินกู้/ยืม โดยการพักชำระเงินต้นนี้จะเป็นการจ่ายเพียงดอกเบี้ยอย่างเดียว แต่ไม่ทำให้เงินต้นลดลงในช่วงที่พักชำระ และทำให้ลูกหนี้ต้องจ่ายเงินก้อนใหญ่ในช่วงท้ายสัญญา หรือทำให้ระยะเวลาการเป็นหนี้ยาวนานขึ้นและแบกภาระดอกเบี้ยยาวนานขึ้น เหมาะสำหรับคนที่รายรับลดลงมากจนไม่สามารถจ่ายหนี้ได้ทั้งหมด และเป็นการลดลงแค่ช่วงเวลาสั้น ๆ โดยจะกลับมามีรายรับเท่าเดิมหรือมากกว่าเดิมในเวลาไม่นาน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้มักจะให้พักชำระเงินต้นประมาณ ๓ - ๖ เดือน

ข้อควรคิด การพักชำระเงินต้นอาจทำให้ภาระหนี้ช่วงหลังจากพักชำระเพิ่มขึ้น หรืออาจต้องขยายเวลาการชำระหนี้ เนื่องจากต้องนำเงินต้นที่พักชำระไปจ่ายในช่วงหลังการพักชำระเงินต้น นอกจากนี้ ยังอาจจะมีภาระดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากยอดเงินต้นไม่ได้ลดลงตามกำหนดเวลาเดิม ดังนั้น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือกองทุนชุมชนจะต้องตกลงกับครัวเรือนเป้าหมายให้ได้ว่า หลังพักชำระเงินต้นแล้วจะต้องจ่ายคืนแบบไหน ที่สำคัญคือครัวเรือนเป้าหมายสามารถจ่ายไหวไหม เช่น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือกองทุนชุมชนอาจให้ขยายเวลาการชำระหนี้ เผลี่ยผ่อนชำระตามงวดที่เหลือ หรือชำระคืนเงินต้นที่พักชำระทั้งหมดคราวเดียวในงวดสุดท้าย และอาจต้องทำสัญญาใหม่หรือทำเอกสารบันทึกแนบท้ายสัญญาเดิมแล้วแต่กรณี

การพักหนี้ คือ การพักชำระหนี้แบบหยุดคิดดอกเบี้ยด้วย โดยลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้ และจะหยุดคิดดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้ด้วย (ช่วยลดภาระการผ่อนชำระ)

การยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับ หรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และให้ความสำคัญกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยกองทุนชุมชนสามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยปรับได้ แต่ต้องไม่เป็นภาระแก่ลูกหนี้จนเกินไป (แนวทางนี้อาจใช้ได้กับบางพื้นที่ชุมชนที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยปรับ)

รีไฟแนนซ์ (refinance) คือ การปิดสินเชื่อจากเจ้าหนี้เดิมแล้วย้าย/โอนหนี้ ไปทำสัญญากับเจ้าหนี้ใหม่ที่ให้เงื่อนไขดีกว่า เช่น มีอัตราดอกเบี้ยถูกลง หรือมีการปรับยอดชำระลดลง โดยนำหนี้ใหม่ไปชำระหนี้เดิมที่คงค้างอยู่ก่อน ในกรณีนี้อาจทำให้ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ยาวนานขึ้น แต่ก็ช่วยแบ่งเบาภาระของลูกหนี้ได้

การบริหารจัดการหนี้ไปสู่อี ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา หมายถึง การบริหารจัดการหนี้ให้กับประชาชนที่เป็นหนี้จากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญา ให้เหลือเพียงหนึ่งสัญญาเงินกู้ต่อหนึ่งครัวเรือน โดยการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่ง**การบริหารจัดการหนี้ไปสู่อี ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา** เป็นเพียงรูปแบบหนึ่งในการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หากศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใดสามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนในลักษณะนี้ได้สำเร็จ ก็เกิดจะเป็นผลดีกับครัวเรือนเป้าหมายอย่างยิ่ง

ลดหนี้ หมายถึง การที่ครัวเรือนมีหนี้สินคงค้างลดลง หรือมีจำนวนสัญญาเงินกู้ลดลง เมื่อเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และการส่งเสริมสนับสนุนของคณะกรรมการจัดการกองทุนชุมชน

ปลดหนี้ หมายถึง การที่ครัวเรือนไม่มีหนี้สินคงค้าง หรือปลอดหนี้ เมื่อเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน *(มิใช่การปลดหนี้ที่ละสัญญา ถ้ากรณีนี้จะเป็นการ ลดหนี้ มิใช่ ปลดหนี้)*

แบบรายงานผลการบริหารจัดการหนี้
กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

*****

๑) ชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน _____
ที่ตั้ง หมู่ที่ _____ บ้าน _____ ตำบล _____
อำเภอ _____ จังหวัด _____

๒) รายงานผลการอบรมให้ความรู้ทักษะทางการเงินและการบริหารจัดการหนี้ "การประชุมเชิงปฏิบัติการ
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

๒.๑) ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย ๓๐ คน ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะทางการเงิน

เมื่อวันที่ _____ สถานที่ _____
ชื่อวิชา _____ ประกอบด้วย _____

ประโยชน์ที่ได้รับ _____

๒.๒) ภาพประกอบกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ทักษะทางการเงินและการบริหารจัดการหนี้ "การประชุมเชิง-
ปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" (ใส่อย่างน้อย ๔ ภาพ)

ใส่ภาพกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

๓) รายงานผลการสนับสนุนการประกอบอาชีพ/การสาธิตอาชีพ (สรุปข้อมูลจากแบบรายงาน ส่วนที่ ๓)

๔.๑) ดำเนินการเมื่อวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
ณ สถานที่ _____

๔.๒) ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย ๓๐ คน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพ ดังนี้

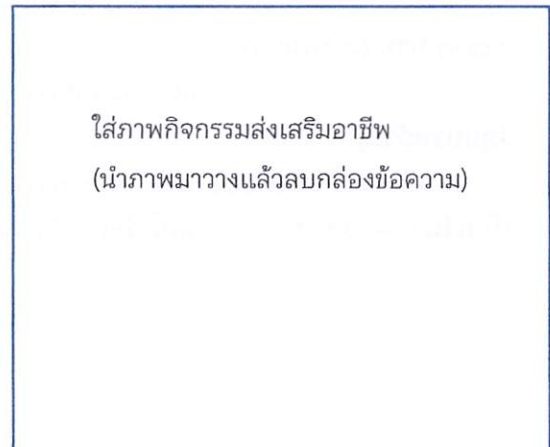
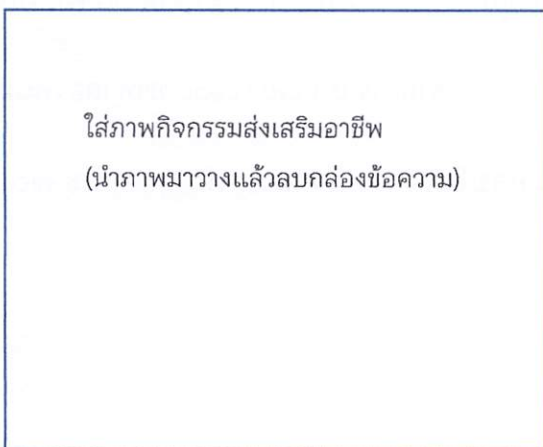
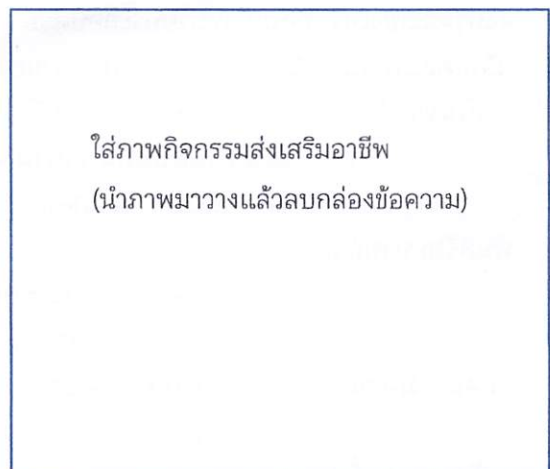
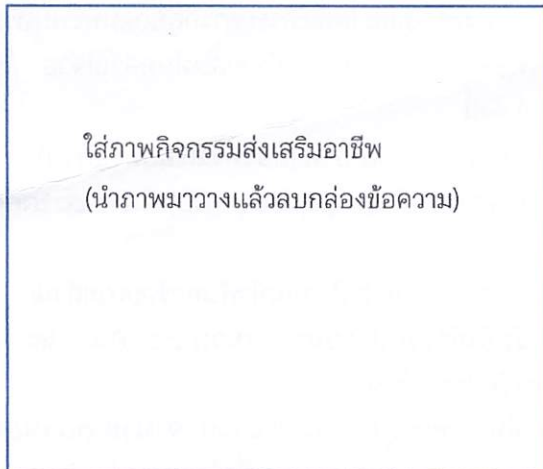
- ชื่ออาชีพ	ประเภทอาชีพ	จำนวน	คน
_____	_____	_____	_____
- ชื่ออาชีพ	ประเภทอาชีพ	จำนวน	คน
_____	_____	_____	_____
- ชื่ออาชีพ	ประเภทอาชีพ	จำนวน	คน
_____	_____	_____	_____
- ชื่ออาชีพ	ประเภทอาชีพ	จำนวน	คน
_____	_____	_____	_____

๔.๓) ลักษณะอาชีพที่ส่งเสริม แบ่งเป็น การต่อยอดอาชีพเดิม จำนวน _____ คน

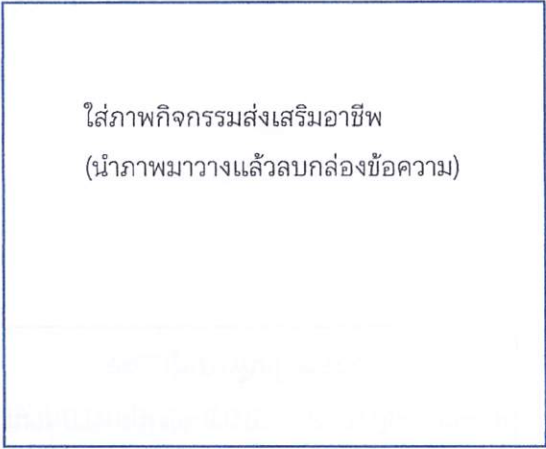
และการสร้างอาชีพใหม่ จำนวน _____ คน

๔.๔) ปัญหาและอุปสรรค ในการประกอบอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม (ถ้ามี)

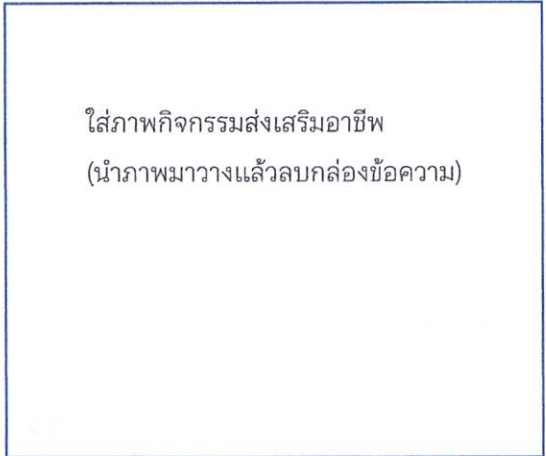
๔.๕) ภาพประกอบกิจกรรมการสนับสนุนการประกอบอาชีพ/กิจกรรมสาธิตอาชีพ (ใส่ภาพอย่างน้อย ๖ ภาพ)

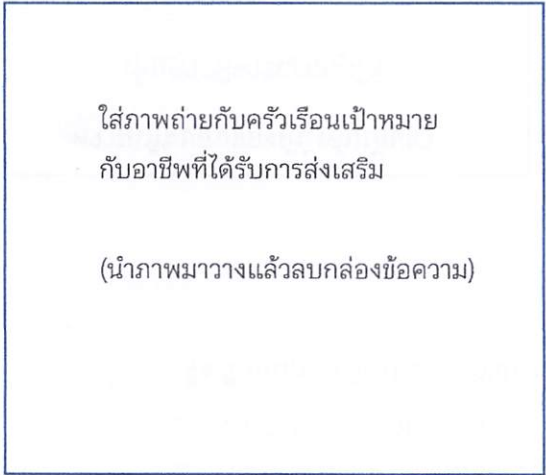

ใส่ภาพกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

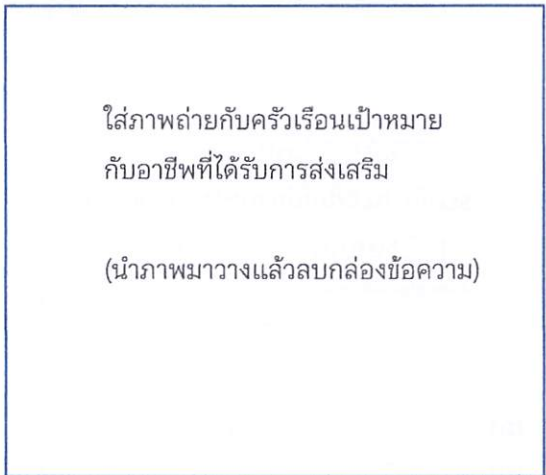

ใส่ภาพกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

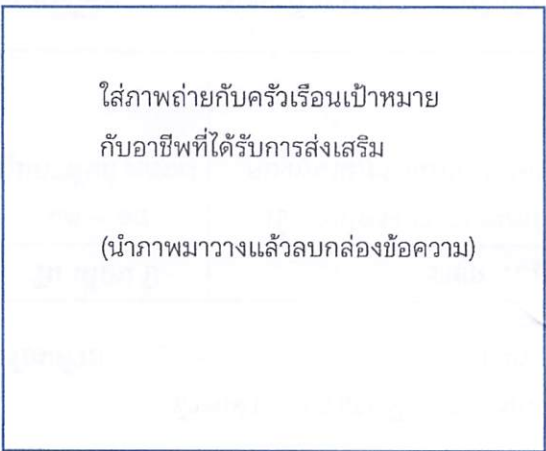
๔.๕) ภาพประกอบกิจกรรมการติดตามครัวเรือนเป้าหมาย (ใส่ภาพอย่างน้อย ๔ ภาพ)

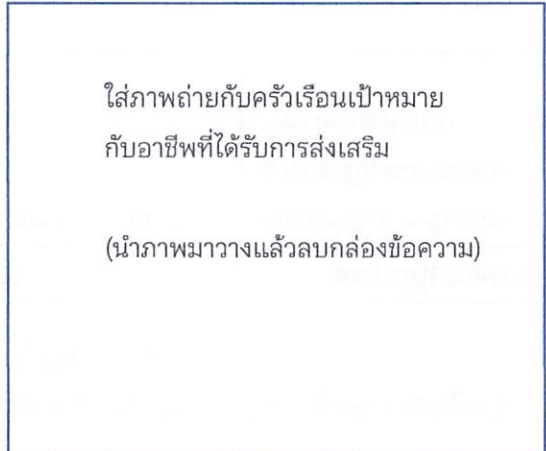
ใส่ภาพถ่ายกับครัวเรือนเป้าหมาย
กับอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม

(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพถ่ายกับครัวเรือนเป้าหมาย
กับอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม

(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพถ่ายกับครัวเรือนเป้าหมาย
กับอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม

(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ใส่ภาพถ่ายกับครัวเรือนเป้าหมาย
กับอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม

(นำภาพมาวางแล้วลบกล่องข้อความ)

ลงชื่อ ..... ผู้รับรองข้อมูล
(.....)

ตำแหน่ง ..... พัฒนาการผู้รับผิดชอบ

วัน เดือน ปี .....

ลงชื่อ ..... ผู้รับรองข้อมูล
(.....)

ตำแหน่ง ..... พัฒนาการอำเภอ

วัน เดือน ปี .....

๒. แผนการบริหารจัดการหนี้และการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย

ชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้าน.....

ที่ตั้ง หมู่ที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน ..... ตำบล..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ที่	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย (ใคร/จำนวนคน)	วัน/เดือน/ปี ที่จะดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
๑	แผนการอบรมให้ความรู้ทางการเงิน (ประชุมเชิงปฏิบัติการ)				
	วิชาที่ถ่ายทอด ดังนี้ (เพิ่มเติมได้)	ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมาย			
	๑)	๓๐ คน			
	๒)				
	๓)				
	๔)				
๒	แผนการส่งเสริมอาชีพแก่ครัวเรือนเป้าหมาย				
	อาชีพที่ให้การส่งเสริม (ระบุอาชีพ) และลักษณะกิจกรรม (เพิ่มเติมได้)				
	๑)				
	๒)				
	๓)				
๓	แผนการติดตามการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย				
๔	แผนการติดตามผลการบริหารจัดการหนี้ (ลดหนี้/ปลดหนี้)				
๕	สรุปผล และรายงานผู้บริหารจังหวัด/กรม				

ลงชื่อ ..... ผู้ร่วมจัดทำแผน

(.....)

ตำแหน่ง ..... พัฒนาการผู้รับผิดชอบ

วัน เดือน ปี .....

ลงชื่อ ..... ผู้รับรองแผน

(.....)

ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอ

วัน เดือน ปี .....

3. รายงานผลการบริหารจัดการหนี้ (การปรับโครงสร้างหนี้ และการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ของตัวแทนครัวเรือน
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้าน .....
หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ที่	ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม										ส่วนที่ 2 : ข้อมูลหนี้สินของครัวเรือนเป้าหมาย										
	1 ชื่อ - สกุล (ให้เรียงลำดับรายชื่อจากคนที่มี จำนวนหนี้สินในครัวเรือนมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด)	ที่อยู่					ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน					เป็นหนี้สินที่เกิดจากแหล่งเงินที่กู้ยืมในหมู่บ้าน/ชุมชน (บาท) ให้นำข้อมูลหนี้สินรวมทั้งยอดของคนในครัวเรือน สามารถเพิ่มช่องได้					รวมจำนวนหนี้สินทั้งหมดของคนในครัวเรือน				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	รวมเฉพาะหนี้ในระบบ กองทุนชุมชนทั้งหมด (ช่อง 11+ช่อง 14)		รวมเฉพาะหนี้นอก ระบบทั้งหมด		รวมหนี้สินทั้งหมดในระบบ และหนี้สินนอกระบบ ทั้งหมดของครัวเรือน	
		บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	อาชีพปัจจุบัน	รายได้ปัจจุบัน ต่อเดือน (บาท)	จำนวนสมาชิก ทั้งหมด ในครัวเรือน (คน)	จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน ที่เป็นหนี้กับ กองทุนชุมชน (คน)	จำนวน เป็น ครัวเรือน ที่อยู่ ในระบบ TPMAP (ระบุ 1 ช่อง 0 ไม่อยู่)	กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	กยศ.	กย.คจ.	หนี้สินจากกลุ่ม/กองทุนอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่ม ในช่องหมายเลข 11-13 (เช่น เป็นหนี้จากกลุ่มอาชีพ หนี้จาก กองทุนสวัสดิการชุมชน ให้นำหนี้ทั้ง 2 กองทุนมารวมและตอบในช่องนี้)	จำนวน สัญญา ทั้งหมด	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน สัญญา ทั้งหมด	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน สัญญา ทั้งหมด	จำนวนเงิน (บาท)
1															0	0			0	0	
2															0	0			0	0	
3															0	0			0	0	
4															0	0			0	0	
5															0	0			0	0	
6															0	0			0	0	
7															0	0			0	0	
8															0	0			0	0	
9															0	0			0	0	
10															0	0			0	0	
11															0	0			0	0	
12															0	0			0	0	
13															0	0			0	0	
14															0	0			0	0	
15															0	0			0	0	
16															0	0			0	0	
17															0	0			0	0	
18															0	0			0	0	
19															0	0			0	0	
20															0	0			0	0	
21															0	0			0	0	
22															0	0			0	0	
23															0	0			0	0	
24															0	0			0	0	
25															0	0			0	0	
26															0	0			0	0	
27															0	0			0	0	
28															0	0			0	0	
29															0	0			0	0	
30															0	0			0	0	
							0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
(.....)
ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอ
วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

คำอธิบายตาราง
1 ข้อมูลหนี้สิน หมายถึง ข้อมูลหนี้สินรวมทั้งยอดของสมาชิกในครัวเรือน เฉพาะหนี้สินกับกลุ่ม/กองทุนในชุมชน และให้กรอกข้อมูลการเป็นหนี้นอกระบบด้วย (หนี้นอกระบบให้กรอกเฉพาะจำนวนหนี้ ไม่ต้องระบุแหล่งที่มาเงินกู้นอกระบบ)

- 2 **หมั้นเอกธรม** หากครัวเรือนโดยมเปิดเมเนและ ตก.สามารถปรับโรงสร้างหนี้โดยรวมหมั้นเอกธรมได้ ก็ให้กรอกข้อมูมมาด้วย ทั้งนี้ หากดำเนินการได้จะถือเป็นผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้เอง ตก. นั่นด้วย
- 3 **ครัวเรือนเป้าหมาย** หมายถึง ครอบครัวยุคเดียวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก (โดยการรณรศหรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม) ที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน หรือคนโสดที่แยกบ้านกับพ่อ แม่ และประกอบอาชีพหลักแยกจากพ่อ แม่ หากบ้านหลังเดียวกันก็มีครอบครัวยุคเดียวหรือหลายครอบครัวยุค ให้นับเป็นครัวเรือนที่แยกกัน เช่น บ้านหลังหนึ่งมีครอบครัวยุคเดียวที่อาศัยรวมกันในบ้านเลขที่ 25 มีจำนวน 3 ครอบครัวยุค ให้นับเป็น 3 ครัวเรือน ทั้งนี้ ความหมายของครัวเรือนไม่ได้ยึดบ้านเลขที่ตามความหมายของ จปฐ.
- 4 **ครัวเรือนเป้าหมาย ปี 2568** ได้แก่ ต้นแทนครัวเรือนที่คัดเลือกให้เข้าร่วมกิจกรรม ตก.ปบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แม่นดี บริหารหนี้ได้" ในปีงบประมาณ 2568 จำนวน 30 คน โดยคัดเลือกมาจากครัวเรือนที่มีหนี้สินที่สำรวจไว้ในแบบ 4 เมื่อปี 2567 โดยวิเคราะห์ถึงครัวเรือนที่มีความยากจนมีหนี้สินหลายสัญญาณ และอยู่ในระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP) ก่อนเป็นลำดับแรกและต้องไม่ซ้ำกับกลุ่มเป้าหมาย 30 คน ในปี 2567
- 5 **ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม** ในปี 2568 ต้องสามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 93 (**ตัวชี้วัดกิจกรรม ปี 2568**) ดังนั้นใน**ช่องหมายเลขที่ 27-31 ต้องมีข้อมูลอย่างน้อย 1 ช่อง**
- 6 **เป้าหมายของการบริหารจัดการหนี้** ไม่จำเป็นต้องรวมทุกสัญญาณของครัวเรือนเป้าหมาย อาจใช้วิธีรวมที่ละสัญญาณ หรือค่อย ๆ ปรับลดหนี้ที่ละสัญญาณ อย่างมีเงื่อนไข และตามแนวทางการ
- 7 **ช่องหมายเลข 1** ให้เรียงลำดับรายชื่อตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายจากครัวเรือนที่มีหนี้สินจำนวนสุดไปหาจำนวนน้อยสุด ตามลำดับ
- 8 **ช่องหมายเลข 22** ให้กรอกหมายเลข 1-8 ในช่องที่ตรงกับประเภทอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายได้รับการส่งเสริม ดังนี้

**คำอธิบายความหมายประเภทกลุ่มอาชีพ ดังนี้

หมายเลข 1	อาชีพประเภทเกษตรกรรม เช่น การเพาะปลูกพืชผักสวนครัว พืชสวน พืชยืนต้น ทำนา ปลูกข้าว ส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง การทำคินไร่สวน การเพาะเห็ด การเพาะปลอกไข่ไข่ไก่ไข่จ่านาย เป็นต้น
หมายเลข 2	อาชีพประเภทปศุสัตว์ เช่น เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงไส้เดือน หรือเลี้ยงสัตว์รับทุกประเภท เป็นต้น
หมายเลข 3	อาชีพประเภทหัตถกรรม เช่น การทอผ้า การออกแบบลายผ้า การทำผ้าเช็ดเท้า การทำไม้กวาด การปักผ้าด้วยมือ การทำกระเป่า ทำไม้ขัดมือ ซักสมุดต่าง ๆ การทอเสื่อ การทำทวงพริก การทำดอกไม้จันทน์ การสานเปลววน การผูกผ้า เป็นต้น
หมายเลข 4	อาชีพประเภทคหกรรม เช่น การแปรรูปอาหาร การทำขนม การทำหมักหมม ผลิตภัณฑ์ การทำเครื่องแกง หรือแกง เป็นต้น
หมายเลข 5	อาชีพประเภทประมง เช่น การทำประมงพื้นบ้าน การจับสัตว์น้ำไว้ขาย การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปลา กุ้ง ปู กบ เป็นต้น
หมายเลข 6	อาชีพประเภทค้าขาย เช่น ขายของชำ ขายกับข้าว ขายเสื้อผ้า ร้านค้าชุมชน เป็นต้น
หมายเลข 7	อาชีพประเภทไอที เช่น ทำป้าย ออกแบบกราฟิก เป็นต้น
หมายเลข 8	อาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจาก ๑ - ๗ เช่น การทำน้ากอบเนกประสงค์ การทำยาหม่องสมุนไพร การทำสปา

- 9 **ช่องหมายเลข 26** ให้กรอกตัวเลข 1 ตามวิธีการที่ครัวเรือนเป้าหมายใช้ในการปรับโครงสร้างหนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้
ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายจะได้รับบริการปรับโครงสร้างหนี้ โดยใช้รูปแบบตามความเหมาะสมของแต่ละครัวเรือน ทั้งนี้ให้กรอกตัวเลขตามวิธีที่ตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายใช้ในการปรับโครงสร้างหนี้ ดังนี้
หมายเลข ๑ คือ การรวมหนี้ หมายถึง การรวมหนี้หลายสัญญาณให้ลดลงจากเดิม หรือการรวมหนี้บางสัญญาณเพื่อลดสัญญาณเดิม (ไม่รวมถึงการรวมหนี้ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาณ)
หมายเลข ๒ คือ การขยายระยะเวลาชำระหนี้ เช่น สัญญาณเงินกู้เดิมกำหนดผ่อนชำระ ๑๒ เดือน ขยายระยะเวลาเป็นผ่อนชำระ ๑๘ เดือน เป็นต้น
หมายเลข ๓ คือ การปรับลดอัตราดอกเบี้ย ทั้งนี้ต้องไม่เกินที่กฎหมายกำหนด (ไม่เกินร้อยละ ๑๒ ต่อปี)
หมายเลข ๔ คือ การพักชำระเงินต้น หมายถึง การพักชำระเงินต้นแต่ให้จ่ายเฉพาะดอกเบี้ย แต่วิธีนี้จะไม่ทำให้เงินต้นลดลงในช่วงที่พักชำระ
หมายเลข ๕ คือ การพักหนี้ หมายถึง การพักชำระหนี้แบบหยุดคิดดอกเบี้ยด้วย โดยพักทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย และหยุดคิดดอกเบี้ยในระหว่างที่พักหนี้ด้วย
หมายเลข ๖ คือ การยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับ หรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้
หมายเลข ๗ คือ การรีไฟแนนซ์ (Refinance) หมายถึง การปิดสินเชื่อจากเจ้าหนี้เดิมแล้วย้าย/โอนหนี้ ไปทำสัญญากับเจ้าหนี้ใหม่ให้เงื่อนไขที่ดีกว่า เช่น มีอัตราดอกเบี้ยที่ถูกลง หรือมีการปรับยอดชำระต่อเดือนลดลง เป็นต้น โดยนำหนี้ใหม่ไปชำระหนี้เดิมที่ค้างอยู่ก่อน ในกรณีนี้อาจทำให้ระยะเวลาการผ่อนชำระยาวนานขึ้นแต่ก็จะช่วยแบ่งเบาภาระของ
หมายเลข ๘ คือ เลือกวิธีอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก ๑ - ๗ เช่น การเปิดบัญชีเงินออมพิเศษเพื่อชำระหนี้ การทำข้อตกลงว่าจะนำเงินปันผลที่จะได้รับจากการออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มาชำระหนี้ทั้งหมดหรือตามอัตราส่วนที่ตกลงกัน หรือการรวมหนี้ทุกสัญญาณที่สมาชิกในครัวเรือนมี รวมเป็น ๑ สัญญาณ ต่อ ๑ ครัวเรือน เป็นต้น

- 10 **ช่องหมายเลข 26 - 31** จำเป็นต้องกรอกข้อมูลอย่างน้อยหนึ่งช่อง เนื่องจากเป็นตัวชี้วัด โดยคำนวณจากวิธีที่ใช้ในการบริหารจัดการหนี้ และหากกร.โคมมีบัญชีเงินออมสำหรับลดหนี้/ปลดหนี้ ให้นำยอดเงินออมมาคำนวณด้วยได้ และหากกร.โคมมีการชำระหนี้ไปแล้วบางส่วน ให้นำมาคำนวณการลดหนี้ด้วยได้ และหากกร.โคมมีการลดอัตราดอกเบี้ย ให้นำดอกเบี้ยส่วนที่ลดลงมาคำนวณเป็นหนี้ที่ลดลงด้วยได้

การรายงานผลการบริหารจัดการหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ ที่จังหวัดต้องจัดส่งให้กรม ภายในวันที่กำหนด

- 1 **รายงานให้จังหวัดฯ ภายในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568** โดยกรอกข้อมูลของหมายเลข 1 - 24 หรือข้อมูลส่วนที่ 1, 2 และ 3 และรายงานความก้าวหน้าการปรับโครงสร้างหนี้ การลดหนี้ หรือปลดหนี้ และขยายได้เพิ่ม โดยกรอกข้อมูลช่อง 25 และช่อง 26 - 31 จำนวน 4 รอบ ดังนี้ **โดยให้รวมทยอดคไปเพียง ๑**
- 2 **รอบที่ 1 ภายในวันที่ 10 เมษายน 2568** เป็นการรายงานผลการลดหนี้/ปลดหนี้ได้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 27 - 31 ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ 10 กรกฎาคม 2568
- 3 **รอบที่ 2 ภายในวันที่ 10 พฤษภาคม 2568** เป็นการรายงานผลการลดหนี้/ปลดหนี้ได้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 27 - 31 ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ 10 กรกฎาคม 2568
- 4 **รอบที่ 3 ภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2568** เป็นการรายงานผลการลดหนี้/ปลดหนี้ได้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 27 - 31 ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ 10 กรกฎาคม 2568
- 5 **รอบที่ 4 ภายในวันที่ 10 กรกฎาคม 2568** เป็นการรายงานผลการลดหนี้/ปลดหนี้ได้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 27 - 31 **จำเป็นต้องรายงานให้ครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้**

***** หมายเหตุ ตัวชี้วัดพัฒนาจังหวัด และรองอธิบดี และตัวชี้วัดหน่วยงานกรมการพัฒนาชุมชน คือ

สำคัญ รอบที่ 1 ร้อยละ 100 ของตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายสามารถบริหารจัดการหนี้ โดยตก.ได้

หมายถึง กลุ่มเป้าหมายแห่งละ 30 คน จะต้องเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ คือ สำรองข้อมูลหนี้สินครัวเรือน ได้รับการเจรจาหนี้กับเจ้าหนี้ และได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพ (มีข้อมูลการส่งเสริมอาชีพ) และมีข้อมูลการตามแผนรายจ่าย

รอบที่ 2 ร้อยละ 100 ของตัวแทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ได้ตามกระบวนการบริหารจัดการหนี้ของ ตก.

หมายถึง กลุ่มเป้าหมายแห่งละ 30 คน จะต้องได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ โดยต้องเลือกใช้วิธีในการปรับโครงสร้างหนี้ที่อย่างน้อยคนละ 1 วิธี และทุกคนจะต้องมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม